TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, SULO SYVÄNEN.
ADOLPH SALMI, A. B. MAKELA,

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovarsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja aviolitto-ilmotukset $1.00 kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 50c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.50 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.60 1 kuukausi... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year......$5.50 Six months......$3.00
Three months..$1.60 One month...... .60

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 852.

— Maanantaiksi sattuneen Työnpäivän takia joka on laillinen juhlapäivä, ilmestyy Toverin seuraava numero vasta tiistaina.

Puoluemme ohjelma

Lehtemme lukijat ovat saaneet tilaisuuden tutustua puolueemme ohjelmaan viime päivien ajalla. Pintapuolisinkin silmäys osottaa, että se on tällä kertaa yksityiskohtaisempi ja täyteläisempi, jos niin sanoisi, kun koskaan ennen. Päivän tärkeistä kysymyksistä on lausuttu työväenluokan mielipide avoimesti ja suoraan. Niillekin jotka ovat olleet vailla "sellaista ohjelmaa jota voi levittää", lienee tässä annosta kerraksi, kunhan nyt vain muistaisivat sitä levittää.

Kukaan kansanvaltaisuutta todellisuudessa kannattava ei suinkaan voi olla myöntämättä, että sosialistipuolueen ohjelma on juuri sellainen kuin vallitseva tilanne vaatii. Se on ainoa perusta, jolla aikamme kysymykset voidaan saattaa onnelliseen ratkaisuun.

Ivaa tietämättömyyden kustannuksella

Kahden päivän kuluttua vietettävissä Työnpäivän juhlissa kokoontuu tämän maan ammatillinen työväestö jälleen kymmentuhatlukuisina juhlakulkueisiin — kauppakamarien ja muiden työnteettäjäliittojen opastamana. Kaunissanaisissa juhlapuheissa ylistetään työväestön "hyviä ominaisuuksia", joihin lasketaan kuuluvaksi sen alistuvaisuus ja luokkatiedottomuus, sen vaatimattomuus ja omista asioistaan välinpitämättömyys.

Porvarien vaaliagitaattorit ja kaikenlaiset rengit ylimmästä alimpaan saakka paljastavat nöyränä päänsä työn mahtavalle jättiläiselle, joka ei tunne voimaansa vaan avomielisesti ja ikäänkuin leikitellen juhlii pettäjänsä kanssa.

Luokkatietoisesta työläisestä tuntuu katkeralta sellaisen nar- Työnpäivän juhlissa esitetään. rimaisuuden näkeminen jota Se muistuttaa, kuten muuan työväenlehti sattuvasti huomauttaa, entisajan henkiorjien omistajien menettelytapoja, joihin kuului yhden päivän orjajuhlien viettäminen kunakin vuonna.

Määrättynä päivänä päästettiin joku raihnaiseksi nuvutettu orja kahleistaan, korotettiin vartavasten laitetulle valtaistuimelle, kruunattiin teatterikruunulla, jonka jälkeen ylimykset alamaisuutta ja tottelevaisuutta teeskennellen kumartelivat tälle valtaistuimelle kohotetulle narrille, jonka rinta useinkin sellaisessa tilaisuudessa paisui ylpeydestä. Mutta kun juhlapäivä oli ohitse, kiinnitettiin kahleet uudelleen orjan jalkoihin ja ruoska tanssi hänen selässään seuraavaan "juhlapäivään" saakka.

Melkein samanlaista narripeliä on Amerikan työväestönkin työnjuhlan vietto.

Sinä päivänä saattavat herrat riistäjät alistua ylistelemään työläisten viisautta — kun eivät ole heränneet omia etujaan valvomaan. Mutta seuraavana jo on toinen ääni kellossa. Työnpäivänä kiitellään Gompersin ja muiden luokkapetturien "suuria saavutuksia", eikä suinkaan ansiotta, sillä suuriahan ne ovat olleet riistäjille. Mutta yksikään porvarien juhlapuhuja ei ylistä lakkolaisten suurta voimaa ja työläisten viisautta valitessaan omia edustajiaan lainlaatijakuntiin, tuomarien istuimille ja hallitustehtäviin.

Työn nukkuva jättiläinen ei huomaa, että koko juhlaseremoniain loisteliaisuus on heijastusta hänen tietämättömyydestään, tapahtuu sen kustannuksella, että hän ei osaa sellaista kieltää. Kun se kerran herää, huomaavat riistäjät kauhukseen, että heidän juhlapuhujiltaan ovat kadonneet työläiskuulijat. Silloin vietetään työn päivää, heränneen ja vapautuneen työn kansainvälistä juhlapäivää!

Eivät he totta tarkota

Lännen lehdet tietävät kertoa eräitten californialaisten herrasmiesten suunnittelevan liikettä, jonka tarkotuksena olisi suo- ja aromaiden viljelykselle saattaminen työnpuutteen poistamiseksi.

Miksi herrat nyt sellaiseen hommaan ovat ryhtyneet, on hyvin käsitettävissä. Maata uhkaa ankara työttömyys muutaman vuoden kuluessa, miljoonat sotilaat tulevat takasin ja vaativat elinehtoja, joita ei tahdo mitenkään saada. Näiden seikkojen ollessa silminnähtävinä jo, täytyy herojen tehdä jotakin — paperilla. Mitään tositarkotusta heillä ei suinkaan ole työttömien avustamiseksi.

Jos niinkin sattuisi, että herrat ajaisivat suunnitelman läpitse, niin se tapahtuisi melko täydellisiä orjaloita perustamalla. Raajarikkojen ja työttömien asettuminen maalle ei näet ole mahdollista muuten kuin valtion avustuksella. Itsekseen jätettynä kuolevat he siellä pian nälkään, sillä suo- ja aromaiden viljeleminen kysyy suuria pääomia.

Jos yksityiset sijoittavat siihen pääomiaan, niin tapahtuu se sellaisilla ehdoilla, että maalle asettunut työväestö nyletään paljaaksi ja pidetään paljaana.

Maalle asettuminen muuten olisi edullinen suunnitelma työttömyyden lieventämiseksi. Mutta sitä se on vain sillä edellytyksellä, mitä sosialistipuolue ohjelmassaan esittää, nimittäin että valtio alkaa viljelemään maata. Suurviljelysmuoto näet on ainoa menestyksellinen viljelysmuoto suo- ja aromailla, joiden kuivaus ja kastelu ei käy päinsä pienessä mittakaavassa ensinkään. Mutta kun kapitalistiset herrasmiehet suunnittelevat suurviljelystä, saa työväestö olla varma siitä, että tulokset siitä menevät herrojen omiin kukkaroihin.

Näin vaalien aikana on herroille sangen edullista puhua samojen suunnitelmien täytäntöönpanosta kuin sosialistipuoluekin, jota he pelkäävät enemmän kuin mitään mailmassa. Siten he voivat saada luokkatiedottoman työväestön, joka aina uskoo lupauksiin, käsittämättä ollenkaan niiden onttoutta, äänestämään porvaripuolueitten ehdokkaita, joiden valituksituleminen on takeena porvariston vallan ja työväestön orjuustilanteen jatkumisesta.

Vasta kun sosialistipuolueen valta on kyllin voimakas, aletaan valtion toimesta suunnitella suurviljelyksien aukasemisesta. Silloin se tapahtuu työläisille elinehtojen hankkimistarkotuksella, eikä voittojen hankkimiseksi yksityisille keinottelijoille, jolloin työläiset saavat nääntyä nälkään soilla ja korvissa.

OSASTOILLE JA ASIAMIEHILLEMME

Nyt kun on tarkotus järjestää Toverin levityskilpailu jokaisella paikkakunnalla kautta laajan lännen, niin pyydetään osastoja ilmottamaan konttoriimme milloin kullakin paikkakunnalla kilpailu alotetaan. Tämä sentähden, kun osasto saa kilpailun aikana tulleista tilauksista kolmen prosentin lisä-hyvityksen käytettäväksi asiamiehille jaettaviin palkintoihin. Ryhdytäänpä ripeään toimintaan jokaisella paikkakunnalla, niin saamme Toverin tilausmäärän jollakin tuhannella nousemaan.

Kuten eilisessä lehdessä mainittiin, ovat Toverin myyjäiset lopullisesti selvitetty. Myyjäisvoitot lähetetään asianomaisille parin viikon kuluessa. Voitot lähetetään kunkin paikkakunnan osaston osotteella, josta paikkakuntalaiset saavat periä omansa ja niille paikkakunnille millä ei ole osastoa lähetetään suoraan asianomaisille.

Toveruudella
Liikkeenhoitaja.

MAILMANKATSOMUKSIA

ÄITEYSPAKKO, jolla Bernard Shaw uudistaisi opettajattarien säädyn.

Lontoossa pidettiin tuonnottain koulunopettajattarien kokous, jonka tarkotuksena oli kohtuullisten palkkojen vaatiminen. Kokoukselle lähetti kirjailija Bernard Shaw kirjelmän, jossa sanottiin:

"Minulla ei ole suuria toiveita uudistuksen aikaansaamisesta tällä alalla. Jos joku opettaja nykyisten olojen vallitessa ottaisi tehtävänsä vakavalta kannalta, tulisi hän hulluksi. Ja jos opettajat itse eivät ammattiaan ota vakavalta kannalta, niin pitäisikö minun se tehdä? Minun ajatukseni eivät kuitenkaan missään tapauksessa saavuttaisi heidän suosiotaan. Ensimäiseksi minä vaatisin poistettavaksi nykyisen naimattomuuspakon. Mutta opettajattaret on huolellisesti totutettu luottamaan vain pakkoon, ja sentähden he haluavat kaiken asetettavaksi pakon kannalle. Niinpä minä ehdottaisin äiteyspakkoa ja samalla maksettavaksi 2,000 punnan ($10,000) palkinnon itsekustakin lapsesta, talletettavaksi lapsen hyväksi, sekä luonnollisesti myönnettäväksi tarpeelliset synnytyslomat täydellä palkalla. Sitte minä pakottaisin opettajattaret lähettämään omat lapsensa sellaisiin kouluihin, joissa he opettavat. Tällä tavoin päästäisiin naimattomuudesta jota ei ylläpidetä muuta varten kuin tekosyynä alhaisten palkkojen maksamiseksi. Samalla se yhtäkkiä muuttaisi koulunopettajattaren säännöllisesti muodostuneeksi naisihmiseksi, joka ominaisuus minun mielestäni olisi ensimäinen edellytys lasten kasvattajalle."

JUNANLÄHETTÄJIÄ SUOJELLAAN

Rautatieonnettomuuksissa ovat junanlähettäjät useinkin joutuneet saamaan syyn niskoilleen, kun konduktööri ja veturinkuljettaja ovat väittäneet hänen antaneen milloin minkinlaisia määräyksiä, koettaen siten puhdistaa omaa puoltaan. Nyt on eräs Missourin sähkörautatieyhtiö poistanut tästä kohden kaiken epäselvyyden, ottamalla käytäntöön diktafoonin. Diktafoonin sanelutorvi on yhdistetty puhelimen torveen, niin että kaikki junanlähettäjän antamat määräykset jäävät diktafooniin. Samalla kun puhelimen kuulotorvi nostetaan koukustaan, alkaa diktafoonin tela pyöriä, ja jokainen hänen puhumansa sana tulee siihen merkityksi. Näin syntyneet diktafoonimerkinnät päivätään ja säilytetään siltä varalta, jos mitään kysymystä syntyy siitä, minkälaisia määräyksiä junanlähettäjä milloinkin on antanut.

AUSTRALIAN LINTUJEN KOSINTA

Australialaisilla, niinkuin jokseenkin kaikilla muillakin, linnuilla on kullakin omat kosimatapansa. Hellintä on tumman metsäpääskyn (mehiläislinnun) kosinta. Arasti se kulettaa sydämensä valitulle kihlakaluiksi toukkia ja meheviä hyönteisiä koettaen siten päästä tämän suosicon. Toisaalta taas jotkut papukaijalajit menettelevät kivikauden aikaisen luolaihmisen tavoin, joka ensi työkseen kurikoi mielitiettynsä tajuttomaksi ja sitte hiuksista raastoi sen kotiinsa. Ruusunvärisen papukaijan uros esim. kun on löytänyt mielestään sopivan "elämän sulostuttajan", alottaa kosintansa tätä pureksimalla, ehkäpä herättääkseen kunnioitusta. Sitte tuo koreapukuinen sulhasmies levittää pyrstönsä viuhkaksi, vetää siipeä ja näyttelee etevyyksiään, saavuttaakseen lemmittynsä ihailun.

OLIKOHAN SIINÄ KEHUMISTA?

Kaksi vanhaa viinaveikkoa oli taas tavannut toisensa pullon ääressä. Siinä töristessä toinen alkoi toista kiusottelemaan sillä, että tämä antoi vaimonsa hieman liiaksi kehua omilla ansioillaan.

"Kuinka, Jukka," hän sanoi, "kuinka, hitossa, sinä voit suvaita vaimosi kehua leikkaavan toisille akoille että hän sinusta on tehnyt miehen? Et ole koskaan kuullut minun vaimoni puhuvan mitään sellaista."

"Enpä kyllä," myönsi Jukka, nauraa hihittäen, "mutta olen useamman kuin yhden kerran kuullut hänen sanovan, että hän kyllä on koettanut parastaan."

SAKSALAISET SOTAVANGIT MAANVILJELYSTÖISSÄ RANSKASSA

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 31, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Saksalaisia sotavankeja käytetään Ranskassa suuressa määrin maanviljelystyöhön, ja on niistä tehty se kumma havainto, että niinkauan kuin heillä pidetään hyvä ruoka ja hoito, he suorittavat työnsä nopeasti ja kunnollisesti. Itse asiassa ranskalaiset maanomistajat nykyään pitävät mieluummin saksalaisia töissään kuin omia maanmiehiään kahdesta syystä: ensinnäkin ovat saksalaiset täsmällisempiä ja uutterampia työntekijöitä, ja toiseksi, ne tulevat paljoa halvemmiksi. Ranskalaiset tilalliset maksavat saksalaisille työntekijöilleen 12 senttiä päivässä.

Saksalaiset vankityömiehet, luonnollisesti, ovat alinomaisen vartioimisen alaisina. He asuvat melkein samanlaisissa kasarmeissa kuin mitä heillä oman rintamansakin takapuolella oli. Heidän annetaan pitää ystäviensä ja sukulaistensa valokuvia lukea ranskalaisia sanomalehtiä ja kirjottaa kotiinsa määrättyjen väliaikojen kuluttua.

Aamusin on vankien noustava ylös kello puoli kuudelta; aamiaisen syötyä on työ alettava seitsemältä. Jokaista viittä vankia kohden on yksi ranskalainen sotamies vahdissa.

Saksalainen senkin teki.

Yhdysvaltain sisällissodassa mainitaan sattuneen ainoastaan yksi tapaus, jolloin räikeästi poikettiin kaikista sivistyneistä sodankäyntitavoista vankien kohtelussa. Andersonvillen sotilasvankilassa Georgiassa pohjosvaltalaisia vankeja kidutettiin nälällä, rääkättiin ja murhattiin, niin että siellä sodan aikana yli 13,000 vankia kuoli. Osaksi, ehkäpä suurimmaksi osaksi, tähän surkeuteen oli syynä etelävaltioissa vallitseva elintarvepula, tilanahtaus ja yleensä puutteelliset varusteet, mutta kuitenkin katsottiin vankilan päällikkö, kapteeni Henry Wirz puolestaan suoranaisimmaksi syylliseksi näihin hirmutapahtumiin. Rauhan tehtyä häntä vastaan nostettiin kanne ja hänet tuomittiin hirtettäväksi sekä hirtettiin. Tuo kapteeni Wirz oli saksalainen, Saksassa syntynyt ja kasvanut.

SAKSA VAATII KONGOA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 31, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

V. 1908 Kongon vapaavaltio muutettiin Belgian siirtomaaksi. Tuon afrikkalaisen maan pinta-ala on noin 900,000 neliömailia, ja sen väkiluku lasketaan 10:ksi tai 15:ksi miljoonaksi. Europpalaisia siellä asuu ainoastaan viisi tai kuusi tuhatta. Kongon vapaavaltion perusti v. 1882 Belgian kuningas Leopold II, ja oli se oleva hänen ylivaltiutensa alaisena mutta ainaisesti puolueettomana maana. V:n 1907 sopimuksella se liitettiin Belgiaan; sopimuksen hyväksyivät suurvallat v. 1908, ja samana vuonna se astui voimaan. Nyt vaatii Saksa Kongo-valtiota omakseen sen nojalla, että Belgia on Saksan hallussa!

Tykistönsä aseman salaamiseksi

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 31, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

saksalaiset käyttävät erikoista savulatinkia, joka pöllähtää juuri tykin lauetessa ja peittää leimauksen savuun.

KATSAUKSIA

Ne lehtemme levityskilpailut.

Astorian osaston alotteesta toimeenpannut lehtemme levityskilpailut ovat jo alulla — ja hyvällä alulla, ainakin Astoriassa, jossa alkuvalmistukset ennätettiin suorittaa ja aikasemmin. Uusia tilauksia tulee tukuttain. — Eikä se muuten olisikaan astorialaista, joiden mailmankatsomukseen kuuluu muutakin kuin ainoastaan puhua.

Astorialaiset kilpailijat ovat nyt seuraavassa järjestyksessä saavutuksiensa perusteella:

Mrs. Jämsä, huomattavasti toisista edellä.
Mrs. Hatunen,
Kalle Partanen,
Henry Pahkala,
E. Jääskeläinen,
Joel Fors,
Hannes Pasila.

Tulevatko muut osastot mukaan?

Tarpeeton kysymys, tulevatpa tietenkin. Aberdeen, Hoquiam ja Portland, nämä Astorian esikaupungit, ovat jo alkaneet suunnitella kilpailuja, emmekä voi millään perustella epäilystä siitä, etteikö Seattle myöskin tulisi mukaan. Miten voisikaan ajatella, että kaupunki, jolla ovat suurimmat mahdollisuudet, jäisi jälkeen. Mutta Seattlen osastolla kuuluu nykyisin olevan sarjailtamahommia, joten ne kai ovat tätä kilpailutoimintaa hiukan viivyttäneet.

Ja sitten californialaiset. Friscosta kuuluu tulevan oikein erikoislähetti vanhainpoikain puolesta tutkimaan astorialaista toimintaa, jotta sielläkin päästäisiin alkuun. Ja takaamme että hän täältä lähteissään on tävsin selvillä siitä, minkälaisella toiminnalla saadaan tuloksia. Panemme hänet astorialaisten asiamiesten kouluun muutamaksi illaksi, niin jo oppii osansa. — Niin että Friscon vanhoillapojilla ovat sangen suuret voitontoiveet, jos ovat perustelliset alkuvalmistuksetkin.

Ja etteivät niin suursuuntaiset toimenpiteet menisi aivan huonoilla tuloksillakaan, **lupaudun minä omasta puolestani antamaan Friscon vanhoillepojille, jos he siellä saavat voiton ja täältä esitetyn määrän tilauksia, ylimääräiseksi lahjapalkinnoksi ainoan enään saatavissaolevan suomalaisen kokkikirjan, joka laajuudessaan ja kunnollisuudessaan vetää vertoja kaikille muille suomeksi kustannetuille kokkikirjoille yhteensä.** Kirja on kirjotettu ja kustannettu Suomessa ja käsittää lähes 400 sivua sekä on kooltaan kuin pienonlainen emäntä. Sen hinta on 27 markkaa.

Jos niin käy, etteivät Friscon vanhatpojat voi pitää puoliaan, saa sen kaikkien palkintojen ylimääräisenä allaluetelluista paikkakunnista sen osasto, jonka tilaajamäärä on lyhimmässä ajassa täysi, jääden osastolle oikeus käyttää kirjaa siten kuin haluaa. Ne osastot ovat: Astoria, Portland, Aberdeen, Hoquiam, Seattle, San Francisco, Berkeley, Eureka, Fort Bragg ja Raymond. Lisäehtoina ei ole muuta kuin se, että kilpailuaikaa ei saa venyttää kymmentä viikkoa pitemmäksi, eikä sen saa ulottua tulevan vuoden puolelle.

Se Toverin kallis hinta.

Aberdeeniläinen kirjeenvaiht. huomauttaa siellä joidenkin valittavan Toverin hintaa kalliiksi, ja vaikka hän selittääkin aivan oikein, miksi se on kallis, niin sanansijaa siinä on minullakin. Kallishan se on, mutta ei sentään suhteellisesti kalliimpi kuin ennenkään. Lännellä ovat kaikki tarpeet kohonneet hinnoissa, s. o. rahan arvo on yleisesti laskenut, jopa siinä määrässä, että työvoimastakin maksetaan jo enemmän kuin ennen, joka ei ole tavallista.

Luonnollistahan on, että kaikkien tuotteiden hintojen täytyy silloin myöskin kohota, varsinkin sellaisten sanomalehtien, joilla ei ole terästrustin kassoja käytettävänään tappioittensa peitteeksi.

Toverin hinta ei ole kohonnut työpalkkoihin verraten ollenkaan. Sen on aina saanut tavallisella ammattilaisen yhden päivän palkalla ja niinhän sen saa nytkin. Sahamyllytyöläiselle se on maksanut puolentoista päivän palkan, toisinaan kahdenkin ja siinäpä se on samoilla suunnilla nytkin. Niin että kun ei tee laskuvirheitä, on Toverin tilaushinta ei olekaan kohonnut, mutta rahanarvon laskeminen ei ole voinut olla siihen vaikuttamatta. Siinä kaikki.

On sangen ikävä juttu että Toveria on myyty kymmenen vuotta alle sen kustannushinnan. Sellaista ei olisi saanut tapahtua. Sellaisen typeryyden seurauksia saadaan nyt maksaa voittovaroilla, osakepääoman myynnillä ja muilla tuloilla. Toiset puoluelehdet ovat tehneet saman erehdyksen ja laulavat aikoinaan saman valitusvirren myöskin, siitä ei päästä mihinkään, vaikka ääni ei olisikaan varsin kauas kuuluva.

Periaatteen kavereita.

Oivallisempaa osotetta porvaripuolueiden periaatteettomuudesta ei voisi saada, kuin äskeiset Michiganin ja Californian valtioissa toimeenpannut nimitysvaalit olivat. Henry Ford, joka Michiganissa pyrki republikaanien senaattoriehdokkaaksi, mutta hävisi, tulee kuitenkin demokraatien ehdokkaaksi. Sama mies voi siis ajaa "vastakkaisia" periaatteita!.

Californiassa pyrki San Franciscon kuuluisa miljoneeri-majuri Rolph kuvernöörin ehdokkaaksi republikaanien listalla, mutta hävisi, mutta demokraateissa hänelläkin on turva. Tavalla tai toisella asettavat demokraatit hänet ehdokkaakseen, jos vain valtion lain mukaan sen voivat tehdä.

Kolmantena esimerkkinä voidaan mainita Montanan naisedustaja, neiti Rankin, joka on koettanut kalastella ääniä keinoja valitsematta, saamatta kuitenkaan sikäläisten kaivosparoonien tunustusta, niin paljoa, että olisi päästetty republikaanien listalla ehdokkaaksi. "Kansallispuolue", Spargon ja muiden sosialistiluopioiden perustama äpäräpuolue, sai hänestä ehdokkaan, niin että neiti Rankin on kuin onkin syöttinä vaaleissa.

Näiden esimerkkien nojalla on helppo nähdä, minkälaisia periaatteen kavereita ne porvaripuolueiden ehdokkaat ovat. Samalla selvenee niistä myöskin se, että se luopiososialistien perustama "kansallispuolue" ei ollut mikään muu kuin heidän suuttumuksensa ilmaisu siitä että olivat pakotettuja syrjäyttämään itsensä sosialistipuolueesta. Sellaisia "vakaumuksen" veljiä ja sisaria ne käyttävät siellä porvaripuolueissa. Virkapaikka se on siellä kaikki kaikessa, sillä luokkaetujen eroavaisuutta ei siellä enään ole. Mitä erilaisia ryhmäetuja on, sovitaan niistä, kuten republikaanit ja demokraatit tekivät New Yorkissa, jossa sosialistipuolueen vaalivoitto näyttää ihan varmalta.

Liian haiseva syötiksikin.

Surullisen kuuluisa Saksan konsuliviraston agenttien avustaja ja San Franciscon kauppakamarin hurttapäällikkö Fickert, jota koetettiin saada kuvernöörin ehdokkaaksi republikaanipuolueen listalla, ei päässyt vaalisyötiksi ollenkaan.

Vain muutaman vaivaisen tuhannen ääntä oli saanut. Sikäläinen järjestynyt työväestö, niin vanhoillista ja kauppakamarin talutettavissa kuin se onkin, oli sentään sen verran hereillä, että ei tarttunut sellaiseen syöttiin.

Fickertin hyväksyminen ollenkaan pyrkimäänkään republikaanipuolueen listalla odottaa selvääkin selvemmin, että sillä taholla pidetään työväestön pyöveliä parhaana ehdokkaana, kunhan vain jollakin tavalla voitaisiin saada työväestö sitä äänestämään. Mutta siinä näyttää tulevan tenä eteen jo ammattiliittolaistenkin keskuudessa — Californiassakin.

Eivätköhän sentään osaisi pysytellä ulkopuolella?

Seattlen kirjeenvaihtajamme tiedottaa sikäläisten kaupunginisien pelkäävän kunnostaa vankilarakennusta, peläten kaikkien rikoksellisten silloin pyrkivän vankilaan. Tuntuu siltä kun eivät oikein luottaisi itseensä.

Luokkatuomioita.

Californian surullisen kuuluisa ylioikeus on viimeaikoina antanut selvän käsityksen siitä, miten tuomioistuimet ovat luokkavallan aseita, jotka kaikissa tapauksissa käyttävät voimaansa työväestöä vastaan. Three-City Labor Review niminen vanhoillinen ammattiliittojen äänenkannattaja on penkonut esille kolme juttua, joissa nämä luokkaedut tulevat epäämättömän selvästi esille.

Ensimäisenä on San Franciscon aikoinaan kuuluisan majuri Schmitzin juttu. Kuten lukijamme muistavat, sekaantui Schmitz aikoinaan niin pahasti kaikenlaisiin kavallusjuttuihin, ettei häntä voitu mitenkään pestä niistä puhtaaksi. Hänet tuomittiin vankilaan, mutta ylioikeus vapautti hänet muitta mutkitta, selittäen että syytteeseenasettaminen oli tapahtunut "epäsäännöllisesti". Schmitz joka todellisuudessa on rikollinen, on vapaana ja "kunniallisena" pelaa porvariston vaalirunnarina edelleenkin.

Seuraava on erään Schoon nimisen työläisen juttu. Schoon tuomittiin Stocktonissa erään poliisin murhasta syytettynä, vaikka ei ollenkaan voitu näyttää toteen hänen syyllisyyttään. Henkilö joka oli syyttäjien päätodistajana, on nyt kavalluksesta tuomittuna palvelemassa kymmenen vuoden vankilatuomiota. Schoon vetosi juttunsa sillä laillisella perusteella, että kuulustelu tapahtui lauantain iltapäivällä, joka on laiton aika tutkinnon pitämiselle. Ylioikeus asetti hänen juttunsa käsittelyn heinäkuun 22 päiväksi, vaikka hänen kuolemantuomionsa täytäntöönpanoajaksi oli määrätty heinäkuun 12 päivä, sekä kieltäytyi lykkäämästä tuomion täytäntöönpanoa. Vetoomus hylättiin sitten sen perusteella, että "koska mies jo on kuollut, niin vetoomuksen käsitteleminen ei häntä enään hyödyttäisi, vaikkapa päätös tulisi häntä suosivakin." Schoon hirtettiin.

Viimeisimpänä on Mooneyn juttu. Kuten samoin on tunnettua, on hänkin työläinen, joka tuomittiin väärennettyjen todistusten ja väärien valojen avulla, eikä ylioikeus millään ehdolla suostu antamaan hänelle uutta kuulustelua.

Selvempiä todistuksia tuomioistuimen luokkaluonteesta olisi vaikea saada.

Heitä se tietenkin tyydyttää.

Washingtonin valtion "Welfare Commission", jonka virallisena tehtävänä pitäisi olla naisten — työläisnaisten nimittäin — hyvinvoinnin valvonta, on tiedonantojen mukaan hyväksynyt naisten viikopalkaksi tuon mitättömän summan, 13 dollaria 20 senttiä. Uutinen joka asiasta kertoo, vakuuttaa komissionin olevan täysin tyytyväisen siihen.

Luonnollisesti on komissioni tyytyväinen ja samalla tavalla kaikki rouvasväenyhdistykset, mutta niiden naispoloisten, joiden on sillä elettävä, asema on kokonaan toisenlainen. He eivät siihen ole tyytyväisiä, mutta eihän heidän mielipidettään kysytäkkään.

Naiset ovat holhouksenalaista väkeä, mikäli viranomaiset ja rouvasväenyhdistykset ovat kysymyksessä. Työläisnaisten ääntä ei kuunnella senkään vertaa kuin työläismiesten.

Kolmentoista dollarin viikkopalkalla ei yksikään komissionin jäsen ottaisi elääkseen yhtään viikkoa, ei edes maineen saavuttamiseksi. Mutta komissionin jäsenillähän ovatkin paremmat tulot. Samalla voisi jättää naisten palkkatason määrittelyn vaikka jollekin pesulaitoksen isännälle, osastokaupan hoitajalle, lennätinlaitoksen presidentille tai Seattlen kuuluisan katuraitiotieyhtiön edustajille, jotka niin mestarillisesti osaavat "ratkaista" palkkakysymyksiä.

Parhaan "expertin" sentään saisi siitä astorialaisesta kannutuslaitoksen omistajasta, joka tässä joku aika sitten "ylensi" työläisnaisten palkkoja niin mestarillisesti, että ansiot pienenivät tuntuvasti. Päätös tulisi varsin tyydyttävä, jos hänelle avuksi ottaisi joitakin niitä naikkosia, jotka viittailivat samaiselle herrulle, että nuo tuossa — tarkottaen toisia naisia — eivät tee mitään muuta kuin istuskelevat.

Juhan-Kustaa.